

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Освітня програма	21017 Географія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	106 Географія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	21017
Назва ОП	Географія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	106 Географія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Приходько Микола Миколайович, Борисенко Вікторія Вікторівна, Балджи Марина Дмитрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	-
Дати візиту до ЗВО	25.03.2021 р. – 27.03.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/zvit106-1.pdf
Програма візиту експертної групи	http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/wp-content/uploads/2021/03/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97_%D0%9E%D0%9F-%D0%93%D0%B5%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма відповідає критеріям оцінювання якості, інтересам і потребам усіх стейкхолдерів. Її опанування забезпечує здобувачу вищої освіти набуття загальних і спеціальних компетентностей та оволодіння професійними результатами навчання. Освітній процес за ОП забезпечено на високому рівні і повністю відповідає законодавству з вищої освіти. Матеріально-технічне забезпечення відповідає сучасним вимогам. Серед роботодавців представлені випускники кафедр. Викладацький склад має високий рівень кваліфікації.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Цілі та ПРН ОП формулювалися з урахуванням пропозицій та потреб стейкхолдерів. 2. При розробленні ОП враховано тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП. 3. Здобувачі мають можливість вибору міжфакультетських дисциплін циклу ЗП. 4. Зміст практик і послідовність їх проведення дозволяє здобути компетентності, необхідні для професійної діяльності. Студенти мають можливість проходити практики у Харківській області і за її межами. 5. Роботодавці співпрацюють і готові до подальшої співпраці з проведенням практичної підготовки здобувачів ОП з перспективою їх подальшого працевлаштування. 6. У ЗВО визначені правила визнання результатів навчання, що базуються на досвіді та вивченні інших закладів (освітніх, наукових), в тому числі й іноземних. 7. Правила визнання результатів навчання, отримані у неформальній освіті, чіткі, зрозумілі, доступні для всіх учасників освітнього процесу. 8. Доступна інформація з наявності системи автоматизації навчального процесу у ЗВО та можливості її використання під час дистанційного навчання за допомогою Moodle, Google-drive, Zoom, Cisco Webex. 9. Активна міжнародна діяльність, а саме: академічна мобільність студентів та викладачів, участь у програмі Еразмус+, проектах та ін., що позитивно впливає на якість навчання та викладання. 10. Систематична популяризація у ЗВО академічної доброчесності, шляхом наявності чітких, зрозумілих та інформативних документів, доступних для всіх учасників освітнього процесу. 11. Достатня обізнаність здобувачів щодо дотримання академічної доброчесності, правил проведення контрольних заходів та критеріїв оцінювання. 12. Участь ЗВО у міжнародному проекті SAIUP, завдяки чому отримані практичні знання та навички для впровадженні принципів академічної доброчесності. 13. Висока професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, що може забезпечити досягнення поставлених цілей та ПРН. 14. Тісна співпраця з роботодавцями, що сприяє проведенню інноваційних практик при викладанні теоретичних і практичних занять за ОП. 15. Наявність реальних схем стимулювання розвитку викладацької майстерності. 16. Достатнє матеріально-технічне забезпечення для досягнення цілей та ПРН за ОП. 17. Повний обсяг документації, що регламентує процеси та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. 18. Розгалужена та доступна для здобувачів мережа wi-fi. 19. Безпечне та комфортне освітнє середовище. 20. Активна участь студентського самоврядування в освітній діяльності. 21. Наявність і дієвість корпоративної культури й сприяння науковій та науково-освітній діяльності здобувачів. 22. Розроблені й запроваджені процедури забезпечення і моніторингу якості освітнього процесу, що здійснюються при залученні здобувачів, представників студентського самоврядування й роботодавців. 23. Достатній обсяг документів, які регламентують права і обов'язки усіх стейкхолдерів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Врахування пропозицій та потреб стейкхолдерів відбувалося лише в процесі розроблення ОП. Після введення в дію ОП у 2017 р. та по затвердженню стандарту вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у 2020 р., зміни в ОП не вносилися. 2. Структурно-логічна схема навчання і викладання в ОП не представлена. 3. В ОП та НП деякі дисципліни вибіркового блоку з циклу професійної та практичної підготовки мають перефразовані назви та близькі за змістом. 4. З 2018 по 2020 р. прийом на навчання за ОП не здійснювався, у 2021 р. прийом - не заплановано. 5. Відсутні у відкритому доступі результати моніторингу якості освіти, в т.ч. опитування студентів щодо сприйняття і задоволення методами та формами навчання. 6. Відсутня інформація про освітній процес за ОП у вільному доступі, а саме: форми, організація та критерії оцінювання. 7. Недостатня компетентність деяких викладачів, які викладали за ОП, з ознайомлення студентів зі змістом, структурою, формою контрольних завдань; несвочасне надання інформації про кількість набраних балів за контрольні та поточні роботи протягом семестру; включення до контрольних заходів не розглянутого матеріалу. 8. З'ясовано, що 32,5% здобувачів отримують інформацію щодо завдань та дедлайнів в неповному обсязі або зовсім не отримують з деяких дисциплін; 55% здобувачів ознайомлені частково або не ознайомлені зовсім про їх поточні оцінки за роботи, що виконуються дистанційно. 10. Відсутність на офіційному сайті ЗВО документів, а саме – зауважень та пропозицій щодо ОП заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Рекомендації: 1. Привести ОП у відповідність до затвердженого стандарту вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. 2. Здійснювати періодичний перегляд ОП із урахуванням рекомендацій стейкхолдерів. 3. Оновити ОП, доповнивши її структурно-логічною схемою освітніх компонентів. 4. Оновити робочі програми та анотації навчальних дисциплін. 5. Розглянути доцільність поновлення прийому на навчання за ОП «Географія». 6. Оновити ОП «Географія» та Навчальні плани для денної і заочної форм навчання. Оновити навчальну літературу у змісті РНП. 7. Фіксувати та оприлюднювати на офіційному сайті систематичний моніторинг з

передачі інформації від викладачів до здобувачів. 8. Оновити інформацію щодо стажування викладачів кафедр, які працюють за ОП «Географія», та подати її у відкритому доступі. 9. Провести моніторинг та перегляд ОП. 10. Залучити роботодавців до процесу періодичного перегляду ОП для забезпечення її якості. 11. Залучити здобувачів до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнерів. 12. Опублікувати на офіційному сайті ЗВО необхідну інформацію для стейкхолдерів, згідно ОП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі та мета ОП спрямовані на підготовку висококваліфікованих, конкурентоздатних кадрів, які б набули базових фахових знань для виконання професійних завдань та обов'язків прикладного характеру в галузі сучасної географії. Вони, загалом, відповідають місії та стратегії розвитку ЗВО, які визначені у «Стратегії розвитку Каразінського університету на 2019–2025 роки» (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/strategiya-rozvytku-universitetu-2019-2025-2.pdf>) та «Політиці Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна у сфері якості на 2021-2025 роки» (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/quality/polityka-2021.pdf>). Харківський національний університету імені В. Н. Каразіна – класичний університет із тривалими традиціями та відомими науковими школами, що сприяє отриманню необхідних знань та ефективній реалізації ОП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі та ПРН ОП формувалися з урахуванням пропозицій та потреб стейкхолдерів. В розробці ОП брали участь науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти, роботодавці - шляхом участі в обговоренні на розширеному засіданні кафедри фізичної географії та картографії, кафедри соціально-економічної географії і регіоназнавства (Витяг з протоколу № 8 від 06.02.2017). Проф. Костріков С.В. запропонував ввести до освітніх компонентів ОП навчальну дисципліну «Географічні інформаційні системи». Директор КЗ «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради Редіна В.А. запропонувала ввести до освітніх компонентів ОП навчальну дисципліну «Краєзнавство і регіональний туризм». Голова Первомайської районної ради Харківської області Татаренков В.М. висловив пропозицію посилити практичну підготовку студентів. Студенти Логвинова М.О. і Суптело О.С. запропонували ввести до освітніх компонентів ОП навчальну дисципліну «Геоурбаністика». Зазначені пропозиції стейкхолдерів враховано. Крім цього, при розробленні ОП використано досвід Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Херсонського державного університету, Львівського національного університету імені Івана Франка, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

При формуванні цілей та ПРН ОП враховано тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Цілі ОП та ПРН сформульовано відповідно до зростаючих вимог, що стосуються теоретичної та практичної підготовки випускників, вміння застосовувати ГІС-технології, оцінювати і прогнозувати фізико-географічні та суспільно-географічні процеси, визначати потенціал територій щодо здійснення господарської діяльності, аналізувати регіональні ландшафтні відмінності та особливості соціально-економічного розвитку. В умовах політики децентралізації, підвищення ролі регіонів та громад, професії, за якими можуть працевлаштуватися випускники (географ, географ-економіст, картограф, фахівець з геосистемного моніторингу навколишнього середовища, фахівець з дистанційного зондування Землі та аерокосмічного моніторингу, інженер з охорони навколишнього середовища, фахівець з управління природокористуванням, фахівець з міського та районного планування, фахівець з розміщення продуктивних сил та регіональної економіки, вчитель середнього та спеціалізованого навчально-виховного закладу), набувають все більшої актуальності. Галузевий та регіональний контекст враховано шляхом включення в ОП спеціалізацій «Географія» й «Економічна та соціальна географія» (для відображення природної і суспільної

складових ландшафтної оболонки Землі) та дисциплін, які мають регіональне спрямування («Краєзнавство і регіональний туризм», «Природні умови і ресурси України», «Суспільно-географічна регіоналістика України», «Регіональні проблеми стійкого розвитку», «Географія Харківської області з основами регіонознавства»). Враховано досвід вітчизняних та іноземних університетів, зокрема Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, Херсонського державного університету, університету Етваша Лоранда (Угорщина), університету Орадя (Румунія), університету Жирони (Іспанія).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія» на момент введення в дію ОП (2017 р.) був відсутній. ОП розроблена відповідно до вимог нормативних документів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Визначені в ОП ПРН відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для шостого кваліфікаційного рівня та забезпечують досягнення результатів навчання, визначених в стандарті вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 16.06.2020 р. № 805 з 2020/2021 навчального року). Однак, після введення в дію ОП у 2017 р та після затвердження стандарту зміни в ОП не вносилися.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Цілі та ПРН ОП формулювалися з урахуванням пропозицій та потреб стейкхолдерів. В розробці ОП брали участь науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти, роботодавці. 2. При розробленні ОП враховано тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. Врахування пропозицій та потреб стейкхолдерів відбувалося лише в процесі розроблення ОП. Після введення в дію ОП у 2017 р. та після затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у 2020 р., зміни в ОП не вносилися. Рекомендації: 1. Привести ОП у відповідність до затвердженого стандарту вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. 2. Здійснювати періодичний перегляд ОП із урахуванням рекомендацій стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають даному критерію, мають визначені цілі та завдання, враховують сучасні вимоги ринку праці, однак після 2017 р. зміни в ОП не вносилися.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту» та стандарту вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, який затверджено та введено в дію наказом МОН України № 805 від 16.06.2020 р. ОП передбачає освітні компоненти двох видів: нормативні та вибіркові. Нормативні освітні компоненти ОП мають обсяг 167 кредитів ЄКТС (69,6 % обсягу ОП) і включають цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки (15 кредитів), цикл фундаментальної підготовки (65 кредитів), цикл професійної та практичної підготовки (87 кредитів). Вибіркові освітні компоненти ОП мають обсяг 73 кредити ЄКТС (30,4% обсягу ОП, що відповідає ст. 62 Закону України «Про вищу освіту») і включають цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки (12 кредитів), цикл фундаментальної підготовки (47 кредитів), цикл професійної та практичної підготовки (14 кредитів).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП загалом чітко структурована та містить 3 блоки: 1) гуманітарної та соціально-економічної підготовки; 2) фундаментальної підготовки 3) професійної та практичної підготовки. Структурно-логічна схема освітніх компонентів в ОП не представлена. Однак, аналіз навчального плану дозволяє констатувати, що навчання і викладання за ОП відбувається від базових загальнонаукових до фахових дисциплін та завершується спеціалізованими дисциплінами, що дозволяють здобути як фахові знання, так і універсальні навички. Аналіз матриці відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання (Таблиця 3 відомостей про самооцінювання) дозволяє зробити висновок, що обов'язкові освітні компоненти, включені до ОП, в сукупності призводять до досягнення ПРН.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми загалом відповідає предметній області визначеної для неї в стандарті вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія»: «Природно- та суспільно-географічні комплекси, їх складові у взаємозв'язку, просторові процеси й форми територіальної організації».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна (https://drive.google.com/drive/folders/oBwRBoOD_AIQSZoxDTkt2eDNrXoU). У п. 3.3.11 Положення передбачено, що здобувачам вищої освіти можуть бути встановлені на поточний навчальний семестр (рік) індивідуальні графіки навчального процесу. Порядок формування індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти та організація вивчення дисциплін за вибором студента регламентовані п. 3.4 та п. 3.5 Положення. Після вибору студентом дисциплін для вивчення у навчальному році формується індивідуальний навчальний план здобувача. Дисципліни за вибором складають 30,4% загального обсягу ОП, що перевищує мінімальний їх обсяг (25%), визначених Положенням та Законом України «Про вищу освіту». При вступі на ОП студенти вибирають один з двох блоків дисциплін фундаментальної підготовки – за спеціалізаціями «Географія» й «Економічна та соціальна географія». На 3-6 семестри здобувачі вищої освіти вибирають міжфакультетські дисципліни циклу загальної підготовки (по 1 навчальній дисципліні на семестр). Можливість вибору міжфакультетських дисциплін, перелік яких розміщено на сайті університету (https://www.univer.kharkov.ua/ua/study/polling_discipline/polling_discipline_about), регламентовано п. 3.5.8 – 3.5.17 Положення. У 6 семестрі здобувачі вищої освіти вибирають навчальні дисципліни для вивчення на 4-му курсі з циклу професійної та практичної підготовки за кожною спеціалізацією (3 блоки по 2 дисципліни; в кожному блоці студент має обрати одну з них). Така система вибору дещо обмежує свободу формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти. Крім цього, в ОП та НП деякі дисципліни вибіркових блоків з циклу професійної та практичної підготовки за кожною спеціалізацією мають перефразовані (близькі за змістом) назви, анотації деяких дисциплін у блоках майже ідентичні (зокрема в дисциплін: «Географія і економіка в школі» та «Шкільна географія»; «Зовнішньоекономічні зв'язки України» та «Географія зовнішньоекономічної діяльності України»; «Географія Харківської області з основами регіонознавства» та «Економічна та соціальна географія Харківської області»). Перелік фахових вибіркових дисциплін розміщується на веб-сайтах кафедр фізичної географії та картографії (<https://physgeo.univer.kharkov.ua/education/bachelors/selective/>) та соціально-економічної географії та регіонознавства (<http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/вібіркові-дисципліни/>). Під час зустрічі зі студентами встановлено, що вони володіють інформацією щодо можливості вибору навчальних дисциплін, ознайомлені з їх переліком, можуть одержати консультацію у викладача та за допомогою куратора здійснити вибір навчальних дисциплін серед передбачених ОП.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Проведення практики здобувачів вищої освіти регламентується «Положенням про проведення практики студентів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» (https://drive.google.com/drive/folders/1C6P5ljxwVH_4V86fTGzPPUKEl9nI_b). ОП передбачає такі види практичної підготовки: навчальна природничо-наукова практика (2 семестр, 6 тижнів, 6 кредитів), навчальна професійно-орієнтована практика (4 семестр, 8 тижнів, 8 кредитів), виробнича практика (6 семестр, 7 тижнів, 7 кредитів), виробнича (педагогічна) практика (7 семестр, 5 тижнів, 5 кредитів). Проходження практик здійснюється на підприємствах, в організаціях та установах, з якими укладено відповідні договори, що дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Студенти мають можливість проходити практики як у Харківській області, так і за її межами та під час зустрічі висловили задоволення їх проведенням. Під час проведення фокус-групи з роботодавцями з'ясовано, що вони співпрацюють і готові до подальшої співпраці щодо проведення практичної підготовки здобувачів ОП з перспективою їх подальшого працевлаштування.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) та включає достатній перелік освітніх компонентів, що дозволяють отримати програмні компетентності, які можна віднести до soft skills, а саме: «Філософія», «Іноземна мова», «Іноземна мова (за фахом)», «Педагогіка», «Історія України», «Охорона праці та безпека життєдіяльності», «Методика викладання географії». Крім того, деякі освітні компоненти професійної та практичної підготовки ОП, які забезпечують зазначені програмні результати, мають окремі теми, що також дозволяє набуття певних соціальних компетенцій. Набуття соціальних навичок відбувається також під час проведення навчальних занять та позааудиторних заходів, участі у студентському самоврядуванні тощо.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Професійна кваліфікація не передбачена.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Самостійна робота студентів ЗВО регламентується п. 3.3.12-3.3.14 «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна» (https://drive.google.com/drive/folders/oBwRBoOD_AIQSZoxDTkt2eDNrXoU), згідно якого кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ЄКТС становить від 33% до 60% (від 10 до 18 годин у одному кредиті ЄКТС). При вивченні іноземних мов кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ЄКТС становить 60% (18 годин у одному кредиті ЄКТС). Освітні компоненти ОП включають як аудиторне навантаження, так і самостійну роботу студентів, обсяг якої за дисциплінами, в основному, відповідає вимогам п. 3.3.12 Положення. Загальне навантаження за ОП становить 7200 год., з яких на аудиторну роботу припадає 2894 год. (1493 год. лекцій, 1117 год. практичних занять, 256 год. лабораторних занять, 28 год. семінарів), або 40% загального навантаження, на самостійну роботу – 4306 год. (60% загального навантаження). За результатами бесіди з фокус-групою здобувачів було з'ясовано, що співвідношенням обсягу окремих освітніх компонентів ОП та фактичним навантаженням вони задоволені.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

ОП не передбачає підготовку здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. На 3-6 семестри здобувачі вищої освіти мають можливість вибору міжфакультетських дисциплін циклу загальної підготовки. 2. Зміст практик і послідовність їх проведення дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Студенти мають можливість проходити практики як у Харківській області, так і за її межами. 3. Роботодавці співпрацюють і готові до подальшої співпраці щодо проведення практичної підготовки здобувачів ОП з перспективою їх подальшого працевлаштування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. Структурно-логічна схема освітніх компонентів в ОП не представлена. 2. В ОП та НП деякі дисципліни вибіркового блоку з циклу професійної та практичної підготовки мають перефразовані назви та близькі за змістом. Рекомендації: 1. Оновити ОП, доповнивши її структурно-логічною схемою освітніх компонентів. 2. Оновити робочі програми та анотації навчальних дисциплін вибіркового блоку з циклу професійної та практичної підготовки.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура та зміст ОП загалом відповідають критерію 2, однак наявні недоліки, що є не суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Набір за ОП відбувся лише в 2017 р. З 2018 по 2020 р. прийом на навчання за ОП не здійснювався та не запланований у 2021 р. У відомостях про самооцінювання ця ситуація обґрунтована тим, що у зв'язку з необхідністю поглиблення спеціалізацій і розширення спектру компетентностей випускників-географів, було прийнято рішення з 2018/2019 н.р. на заміну ОП «Географія» започаткувати нові, більш спеціалізовані освітні програми бакалаврського рівня за спеціальністю 106 Географія, зокрема «Фізична географія, моніторинг і кадастр природних ресурсів», «Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток», «Картографія, геоінформатика і кадастр». Загальні правила прийому на навчання оприлюднено на офіційному сайті ЗВО (<http://start.karazin.ua/page/documenty>). На сайті кафедри соціально-економічної географії та регіоналістики розміщено програму вступного екзамену з географії та приклад завдань вступного екзамену з географії 2017 р. (<http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/абітурієнтам/правила-та-терміни-прийому-документі/>). Правила достатньо мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло, не містять дискримінаційних положень. Під час спілкування з експертною групою гарант освітньої програми, керівництво університету, роботодавці та інші стейкхолдери повідомили, що планують розвивати ОП «Географія».

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Правил прийому на навчання (<http://start.karazin.ua/page/documenty>) конкурсний відбір для здобуття ступеня вищої освіти бакалавра здійснюється за результатами вступних випробувань у формі зовнішнього незалежного оцінювання, вступних іспитів або співбесіди. Для вступу на ОП «Географія» у 2017 р. абітурієнти подавали сертифікати ЗНО з української мови та літератури, географії, історії України або іноземної мови. Вага сертифіката з географії становила 50% від можливої суми балів, що мотивувало абітурієнтів приділяти більшу увагу профільному предмету. Отже, форми та зміст вступних випробувань, визначення яких перебуває у сфері компетенції ЗВО, враховували особливості ОП «Географія», відповідали рівневі початкових компетентностей, потрібних для того, щоб розпочати навчання за ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО визначені правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах (освітніх, наукових), в тому числі й іноземних, та регулюються «Положенням про порядок реалізації учасниками освітнього процесу Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна права на академічну мобільність» (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/polozhennya-pravo-na-akadem-mobilnist.pdf>), «Порядком визнання в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна ступенів вищої освіти, здобутих в іноземних навчальних закладах», «Порядком визнання в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна документів про середню, середню професійну, професійну освіту, виданих навчальними закладами інших держав» (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/vuznannia-dokumentiv.pdf>). Перезарахування вивчених навчальних дисциплін та ліквідація академічного розходження здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ХНУ імені В.Н. Каразіна» (https://drive.google.com/drive/folders/oBwRBoOD_AIQSZoxDTkt2eDNrXoU), на підставі наданого здобувачем вищої освіти документу з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, завіреного в установленому порядку вищим навчальним закладом (науковою установою) - партнером. В університеті функціонує відділ визнання та легалізації документів про освіту. Серед здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОП, практики міжнародної академічної мобільності не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється «Порядком визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті» (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/neform-osvita.pdf>). Правила чіткі та зрозумілі, є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Практики визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті на ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1. У ЗВО визначені правила визнання результатів навчання, що базуються на досвіді та вивченні інших закладів (освітніх, наукових), в тому числі й іноземних. 2. Правила визнання результатів навчання, отримані у неформальній освіті, чіткі та зрозумілі, є доступними для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1. З 2018 по 2020 р. прийом на навчання за ОП не здійснювався, у 2021 р. прийом на навчання за даною ОП не заплановано. Рекомендації: 1. Розглянути доцільність поновлення прийому на навчання за ОП «Географія».

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП має значний рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 3.1-3.4. Тому зроблено висновок, що ОП відповідає рівню В за критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

При викладанні дисциплін за ОП використовуються загальноприйняті в ЗВО форми та методи навчання (<https://www.univer.kharkov.ua/images/2016ects.pdf>), що відповідає ЄКТС та обумовлені наказами ректора

(<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/osvitniy-protses.pdf>; <https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/nakaz-drugi-semester.pdf>); Положенням про організацію освітнього процесу (https://drive.google.com/drive/folders/1DYqI_N_DZtCEVRT9JKVB5N7q0b0Y5HA). Аналіз РП НД та матриці відповідності (таблиця 3 у Відомостях про СО), свідчить, що основними формами організації освітнього процесу є: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка. За результатами зустрічі зі здобувачами, встановлено, що навчання та викладання базується на принципах студентоцентрованого підходу. Під час викладання дисциплін за ОП НПП має можливість працювати з академічною групою і індивідуально. Рівень позитивного сприйняття і задоволення методами та формами навчання ілюструється через інтерв'ювання та підтвердженням з проведення опитування студентів директором Інституту післядипломної освіти В.Г.Левчук та начальником управління якості освіти Л.О. Іваненко, яке проводиться на основі відповідного положення (<http://rada.karazin.ua/public/uploads/2020/05/%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%B7%D0%B0%D1%82%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D1%96%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B3-%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8-%D0%BE%D0%B1%D1%94%D0%B4%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BE.pdf>). Принципи академічної свободи підтримуються всіма НПП. Вибір тем курсових і кваліфікаційної робіт відбувається на основі побажань студентів, що підтверджено у ході зустрічі ЕГ із здобувачами. Студенти отримують можливість брати участь у конференціях молодих вчених («Географічні дослідження: історія, сучасність, перспективи» (<http://geo.karazin.ua/announcements/150321/>); «Region – 2021: суспільно-географічні аспекти» (<http://geo.karazin.ua/announcements/100321/>)), публікувати свої праці. А також є можливість участі у міжнародних програм студентського обміну; програм подвійних дипломів (<https://www.univer.kharkov.ua/ua/intrelations/podviini-dyplomy/about-poviyni-dyplomy>) тощо.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Систему автоматизації навчального процесу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна координує Навчальний центр комп'ютерних технологій (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/cct-polozhennya.pdf>), що дозволяє усім учасникам освітнього процесу своєчасно та в доступній формі отримати необхідну інформацію, а саме розклад, навчальні плани, РНП освітніх компонентів та ін. За свідченнями здобувачів вищої освіти, які ЕГ отримала при зустрічах, встановлено, що комунікація між студентами, викладачами, деканатом здійснюється в тому числі через старост академічних груп, кураторів, методистів. Для оперативного інформування студентів і викладачів про зміни в навчальному процесі та події кафедр, останні мають сторінки у Facebook (соціально-економічної географії і регіоназнавства: <https://www.facebook.com/groups/1082072898561696>; фізичної географії і картографії: <https://www.facebook.com/PhysgeoKarazin/>). В таблиці 1 «Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП» Відомостей про СО подані посилання на робочі програми навчальних дисциплін. Учасники освітнього процесу інформуються викладачами про порядок оцінювання за дисципліною. Під час дистанційного навчання на факультеті використовуються програми: Moodle, Google-drive, Zoom, Cisco WeBex (<http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/ru/%d0%b3%d0%bb%d0%b0%d0%b2%d0%bd%d0%b0%d1%8f-%d1%81%d1%82%d1%80%d0%b0%d0%bd%d0%b8%d1%86%d0%b0/>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Навчання за освітньою програмою поєднується із дослідженням відповідно до специфіки освітньої програми та її цілей. Здобувачі вищої освіти за даною ОП програмою беруть участь у міжнародних конференціях студентів, аспірантів та молодих вчених, що регулярно проводиться на факультеті геології, географії, рекреації і туризму, зокрема: «Географічні дослідження: історія, сучасність, перспективи» (<http://geo.karazin.ua/announcements/150321/>); «Region – 20...: суспільно-географічні аспекти» (<http://geo.karazin.ua/announcements/100321/>). В рамках цих заходів вони представляють результати досліджень, що проводять спільно з науковим керівником. Прикладом виступів студентів факультету геології, географії, рекреації і туризму на секційних засіданнях цих конференцій в 2019 р. були: Олександра Палій, Ігор Попов, Руслан Кореньков, Віталій Бринько (<http://geo.karazin.ua/news/17-04-2019-2/>). При інтерв'юванні студенти IV курсу, які навчаються за цією ОП, зазначили, що всі мають публікації. На кафедрі соціально-економічної географії і регіоназнавства постійно працює дискусійний клуб студентів, аспірантів та молодих науковців, де обговорюються актуальні проблеми, пов'язані з сучасними дослідженнями, науковими пошуками молоді тощо (<http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/%d0%bd%d0%b0%d1%83%d0%ba%d0%be%d0%b2%d0%b0-%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%be%d1%82%d0%b0/%d0%b4%d0%b8%d1%81%d0%ba%d1%83%d1%81%d1%96%d0%b9-%d0%bd%d0%b8%d0%b9-%d0%ba%d0%bb%d1%83%d0%b1/>). При інтерв'юванні студенти IV курсу, які навчаються за цією ОП, зазначили, що приймали участь у Всеукраїнських конкурсах, але поки що не отримували призові місця (Борискіна Є.В.). На кафедрі фізичної географії та картографії проходять засідання творчих студентських наукових об'єднань «Географічна картографія, геоінформатика і кадастр»; «Методика викладання географії і менеджмент освіти»; «Фізична географія та геоєкологія»; «Рекреаційна географія, краєзнавство і туризм» (<https://physgeo.univer.kharkov.ua/research/student-unions/>). На засіданнях студентських наукових об'єднань

відбуваються творчі зустрічі з авторами шкільних програм, підручників, картографічних творів тощо, з провідними науковцями, методистами, вчителями географії, виробничниками.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Викладачі, які навчають за даною освітньою програмою приймають участь у наукових і науково-практичних конференціях, розробці науково-дослідних робіт, грантових проєктів та ін., що підтверджено документами, поданими на запит ЕГ, профілями у науковметричних базах (наприклад: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=qdEv5kMAAAAJ&view_or=list_works&sortby=pubdate; <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=h3epfmoAAAAJ>) та ін., де вони ознайомлюються із сучасними науковими дослідженнями та практиками в галузі географії й досліджують теоретичні й практичні здобутки, які у подальшому реалізують при викладанні дисциплін ОП. Загалом ОП акредитується вперше, і всі її навчальні дисципліни відповідають сучасним напрямкам в географічній освіті та науці. На сайті кафедри фізичної географії та картографії подано перелік і зміст дисциплін, які можуть бути вибрані студентами (<https://physgeo.univer.kharkov.ua/education/bachelors/>). На сайті кафедри соціально-економічної географії і регіоназнавства інформація про ОП «Географія» і, відповідно, НМК чи РНП відсутня (<http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/навчально-методична-робота/навчально-методичні-комплекси/>). РНП подані на сайті кафедри фізичної географії та картографії (<https://physgeo.univer.kharkov.ua/education/bachelors/>). Їх вибірковий аналіз свідчить про оновлення у 2020-2021 н.р., але подана у цих РНП навчальна рекомендована література потребує оновлення. Разом з тим, ОП «Географія» та Навчальні плани для денної і заочної форм навчання за цією ОП не оновлювались з 2017 року, про що неодноразово підкреслено при обговоренні гарантом ОП, а також подано інформацію у Відомостях про СО.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Враховуючи представлені гарантом ОП документи на запит ЕГ встановлено, що представники НПП приймали участь у міжнародних проєктах. Наприклад, доцент Сергія К.Ю. приймала участь у Празькому процесі (Prague Process: Dialogue, Analyses and Training in Aciton) за темою «Internal Displacement in Ukraine: Mapping the Flows and Challenges» («Внутрішні переміщення в Україні: картографування потоків та викликів»); виступала лектором-спікером International Summer School in Mass Displacement: focus on IDP's in Post-Soviet Countries support DAAD grant program (на Міжнародній літній школі «Масові переміщення: фокус на внутрішньо переміщених осіб у пострадянських країнах» за грантової підтримки DAAD у 2019 році. У «Положенні про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна» (https://drive.google.com/drive/folders/1DYqI__N_DZtCEVRT9JKVB5N7q060Y5HA) розглянуто особливості реалізації академічної мобільності в ЗВО. В ході зустрічі ЕГ зі здобувачами вищої освіти підтверджено інформацію, щодо активної академічної мобільності (обміни) із країнами Європи за програмою Еразмус+. Так, наприклад, протягом II семестру 2019-2020 н.р. студентка Ушкварок Дар'я проходила навчання в Університеті Жирони (Іспанія) (<http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/%d0%bd%d0%b0%d1%83%d0%ba%d0%be%d0%b2%d0%bo-%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%be%d1%82%d0%bo/%d0%bd%d0%b0%d1%83%d0%ba%d0%be%d0%b2%d1%96-%d0%b4%d0%be%d1%81%d1%8f%d0%b3%d0%bd%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d1%8f-%d1%81%d1%82%d1%83%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d1%82%d1%96%d0%b2/>). Загальна інтернаціоналізація в діяльності ЗВО покращує якість навчання та викладання у межах даної ОП. Разом з цим наведені факти при зустрічі зі здобувачами вищої освіти, НПП, та деканом факультету і завідувачами кафедр, оговорені на резервній зустрічі, дозволяють ЕГ прийти висновку, що інтернаціоналізація не є самоціллю для ЗВО, а є конкретними інструментом для покращення діяльності в рамках ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Доступність інформації по основним критеріям ОП, які необхідні для студентів та викладачів, а саме: наявність системи автоматизації навчального процесу у ЗВО та широкі можливості використання програм під час дистанційного навчання: Moodle, Google-drive, Zoom, Cisco WebEx. 2. Активна міжнародна діяльність, а саме: академічна мобільність студентів та викладачів, участь у програмі Еразмус+, міжнародних проєктах та ін., що позитивно впливає на якість навчання та викладання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Незважаючи на наявність «Положення про студентський моніторинг якості освіти у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна», відсутні у відкритому доступі на сайті результати цього моніторингу, в т.ч.

опитування студентів щодо сприйняття і задоволення методами та формами навчання. 2. Деяка інформація про освітній процес за ОП «Географія» не подана у вільному доступі, а саме: форми, організація та критерії оцінювання. Рекомендації: 3. Рекомендується оновити ОП «Географія» та Навчальні плани для денної і заочної форм навчання за цією ОП, відповідно до сучасних вимог і потреб. У змісті РНП (кафедра фізичної географії та картографії) пропонується переглянути та оновити навчальну рекомендовану літературу. Розмістити РНП дисциплін, що викладаються за цією ОП, на сайті кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Навчання та викладання за ОП базується на принципах студентоорієнтованого підходу та відповідає принципам академічної свободи, що позитивно впливає на всі компоненти в рамках даного критерію, але наявні недоліки, які можуть бути виправлені, тому критерій 4 відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, підтверджено обізнаність, зрозумілість та ознайомлення їх з критеріями оцінювання та формами контрольних заходів. Заздалегідь, на етапі ознайомлення із новою дисципліною, викладачі роз'яснюють здобувачам критерії оцінювання та форми контрольних заходів. Вищевказана інформація підтверджена інтерв'юванням з НПП та здобувачами вищої освіти. На офіційному сайті ХНУ у відкритому доступі наявна інформація щодо організації освітнього процесу (https://www.univer.kharkov.ua/ua/study/study_organization), котра містить документ “Положення про організацію освітнього процесу в ХНУ імені В.Н. Каразіна” (https://drive.google.com/drive/folders/1DYqI__N_DZtCEVRT9JKVB5N7qo6oY5HA), де в пункті 5.3 у повному обсязі вказана інформація щодо контрольних заходів. Також інформація про форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання міститься у робочих програмах навчальних дисциплін, які розміщені на веб-сайті кафедр у відкритому доступі для всіх учасників освітнього процесу (<https://physgeo.univer.kharkov.ua/education/bachelors/>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає вимогам стандарту вищої освіти України за спеціальністю 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Форма атестації - публічний захист кваліфікаційної роботи бакалавра.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти з'ясовано, що рівень їх обізнаності та поінформованості щодо правил проведення контрольних заходів є високим. Чіткість та зрозумілість правил проведення контрольних заходів і об'єктивність екзаменаторів регламентуються документами: - Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУ імені В.Н. Каразіна (https://drive.google.com/drive/folders/1DYqI__N_DZtCEVRT9JKVB5N7qo6oY5HA); - Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/systema-iakosti.pdf>), а саме пункт 4 - “Оцінювання результатів навчання”. Процедура запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регламентується документом “Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна” (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/nakaz-konfliktni-sutyatsii.pdf>). Процедура повторного проходження контрольних заходів(пункти 5.3.6.14 – 5.3.6.17) та порядок оскарження процедури контрольних заходів

(пункт. 5.3.6.11) регламентуються документом “Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна” (https://drive.google.com/drive/folders/1DYqI__N_DZtCEVRT9JKVB5N7q06oY5HA). Вищевказані документи знаходяться у вільному доступі на офіційному сайті ЗВО.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО визначені чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності та регламентуються документами: - Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (https://www.univer.kharkov.ua/docs/antiplagiat_nakaz_polozhennya.pdf); - Порядок проведення перевірки наукових праць, навчальних видань та кваліфікаційних робіт (проектів) працівників та здобувачів вищої освіти на наявність заповзичень з інших документів (<https://www.univer.kharkov.ua/images/perevirka-praci.pdf>); - Відповідальність за академічну недоброчесність передбачена п. 7.12.5 в документі "Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна" (https://drive.google.com/drive/folders/1DYqI__N_DZtCEVRT9JKVB5N7q06oY5HA). На офіційному сайті ХНУ наявна інформація щодо академічної доброчесності котра доступна для всіх учасників освітнього процесу (https://www.univer.kharkov.ua/ua/study/integrity/academic_integrity) та необхідні документи (https://www.univer.kharkov.ua/ua/study/integrity/integrity_doc). ЗВО популяризує академічну доброчесність завдяки участі у міжнародному проєкті “Проєкт сприяння академічної доброчесності SAIUP” (<https://www.univer.kharkov.ua/ua/study/integrity/saiup>). Під час інтерв'ювання НПП та здобувачів підтверджена інформація щодо: - достатньої поінформованості здобувачів вищої освіти у процедурах дотримання правил академічної доброчесності; - систематичності заходів ЗВО у популяризації політики академічної доброчесності через внутрішню систему якості, а саме - дотримання стейкхолдерами правил академічної доброчесності, обізнаність здобувачів щодо наслідків використання плагіату; - постійного використання програм, котрі допомагають визначити допустимий рівень оригінальності роботи здобувача; систематичних анонімних опитувань, які не тільки популяризують академічну доброчесність, а й допомагають виявити проблеми, пов'язані з порушенням правил академічної доброчесності; - дистанційного навчання, яке відбувається систематично в онлайн формі. Поінформованість та успішність здобувачів під час дистанційного навчання є об'єктом моніторингу НПП та студентського самоврядування; обізнаності здобувачів щодо процедури оскарження контрольних заходів, а саме - послідовності дій, при виникненні конфліктних ситуацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

1. Систематична популяризація у ЗВО академічної доброчесності, шляхом наявності чітких, зрозумілих та інформативних документів, доступних для всіх учасників освітнього процесу на офіційному сайті ЗВО. 2. Достатня обізнаність здобувачів вищої освіти щодо дотримання академічної доброчесності, правил проведення контрольних заходів та критеріїв оцінювання. 3. Участь ЗВО у міжнародному проєкті SAIUP, завдяки якому заклад отримує практичні знання та навички у впровадженні основних принципів академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1. Документ «Результати проведення студентського моніторингу якості освітнього процесу за 1 семестр 2018-2019 року» (16 с.) містить інформацію щодо результатів опитування здобувачів факультету геології, географії, рекреації та туризму. Згідно вищевказаного документу з'ясовано: - недостатню компетентність деяких викладачів у здійсненні НП (ознайомлення студентів зі змістом, структурою, формою екзаменаційної (залікової роботи) і/або прикладами завдань попередніх років); - деякі викладачі несвоєчасно надавали інформацію про кількість набраних балів за контрольні та поточні роботи протягом семестру; - певний викладач виніс на іспит/залік матеріал, який не було розглянуто впродовж семестру, окрім матеріалу для самостійного опрацювання. 2. Документ «Звіт моніторингу якості освіти Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна факультету геології, географії, рекреації та туризму (збір даних відбувався у період з 30.03.2020 по 04.04.2020)» містить інформацію з результатів опитування здобувачів факультету геології, географії, рекреації та туризму. Згідно вищевказаного документу з'ясовано: - 32,5% здобувачів отримують інформацію щодо завдань та дедлайнів в неповному обсязі або зовсім не отримують з деяких дисциплін (40 с.); - 55% здобувачів ознайомлені частково або не ознайомлені зовсім про їх поточні оцінки за роботи, що виконуються дистанційно (41 с.). Рекомендації: 1. Фіксувати та оприлюднювати для стейкхолдерів на офіційному сайті систематичний моніторинг з передачі інформації від викладачів до здобувачів, аби уникнути конфліктних ситуацій чи непорозумінь в освітньому процесі.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

У ЗВО наявний достатній обсяг документів, котрі регламентують правила, дотримання, та протидію порушення академічної доброчесності для всіх учасників освітнього процесу. Обізнаність та поінформованість стейкхолдерів щодо дотримання правил академічної доброчесності є на високому рівні, що підтверджено інтерв'юванням. В результаті аналізу за критерієм 5 є зауваження, які не впливають на позитивне враження від організації роботи ЗВО за вищезазначеним критерієм. Траєкторія вдосконалення є досяжною та цілком може бути реалізована.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Згідно інформації, поданої гарантом ОП на запит ЕГ, загальна кількість викладачів, що забезпечують освітній процес за даною ОП «Географія», за обов'язковими навчальними дисциплінами забезпечують 30 викладачів, з них 4 доктори наук (13%), 22 кандидати наук (74%), 4 без наукового ступеня (13%); 3 викладачі (10%) мають вчене звання професора, 17 викладачів (57%) – вчене звання доцента; 7 викладачів мають сертифікат B2 з англійської мови. Розподіл викладачів за статево-віковим складом такий: чоловіки – 11 (37%), жінки – 19 (63%); 8 викладачів (27%) мають вік до 40 років, 16 (53%) – 40-60 років, 6 (20%) – понад 60 років. Згідно таблиці 2, поданій у Відомостях про самооцінювання та інформації, поданої гарантом ОП на запит ЕГ, всі викладачі відповідають академічній кваліфікації та мають професійний досвід, що дозволяє викладання конкретних дисциплін на високому рівні. Наявний НПП повністю забезпечує досягнення цілей та результатів визначених ОП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

При проведенні експертизи встановлено, що процедура конкурсного добору викладачів є чіткою та зрозумілою і регулюється «Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/polozhennya/obrannya-nauk-pedagog-pracivnykiv2018.pdf>), що також підтверджено начальником служби управління персоналом С.М. Куліш. Докладний опис щодо діяльності цієї служби подано на сайті ЗВО (<https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/structure/rectorat/personnel/about-personnel>). Разом з тим процедура конкурсу є прозорою і публічною: оголошення про його проведення та програми кандидатів публікуються, на сайті університету (<https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/vakantni-posady/vsi-posady>; <https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/vakantni-posady/programy-kandydativ>). Загалом дані процедури не є формальними, що підтвердилося на зустрічі з НПП та адміністрацією ЗВО.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

В ході роботи ЕГ, встановлено, що робоча група зі створення ОП «Географія» залучала роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Передусім, це відображається в наявності рецензій та відгуків на дану ОП від роботодавців. Про залучення роботодавців до формування ОП також свідчить витяг з протоколу розширеного засідання кафедр фізичної географії та картографії, соціально-економічної географії і регіонаознавства (від 06.02.2017 р.). Під час зустрічі роботодавців ОП з ЕГ про певну участь у організації освітнього процесу підтвердили представники роботодавців, зокрема: Вукіна О.М. – завідувач сектором метеорологічних спостережень Авіаційного метеоцентру Харків; Носирев О.О. – директор ГО «Науково-дослідний інститут регіонального економічного розвитку»; Редіна В.А. – директор КЗ «Харківська обласна станція юних туристів» та ін. Залучення роботодавців до освітнього процесу дозволяє реалізувати сучасні практики та концентрувати напрямки навчання на використанні інноваційних методів, підходів і програм. Так, кафедра фізичної географії та картографії тісно співпрацює з компанією Hexagon Geospatial (підрозділ групи Hexagon AB) та отримала оновлення ліцензій Educational Geospatial Campus Grant на програмні продукти ERDAS Imagine та GeoMedia, що активно використовуються в навчальному процесі та є одними з лідерів ГІС-ринку (<https://physgeo.univer.kharkov.ua/news/18-09-20/>). Це дозволило студентам отримувати студентські ліцензії. Така співпраця підвищує фахові компетентності випускників та їх конкурентоспроможність на ринку праці.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

В ході проведення зустрічей з НПП, зі здобувачами вищої освіти та роботодавцями виявлено, що ЗВО залучає певним чином до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Інформація про подібні зустрічі розміщується на сайті кафедр історичної географії та картографії, соціально-економічної географії і регіоналістики (<https://physgeo.univer.kharkov.ua/>; <http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%B8/>) та в соціальних мережах (<https://www.facebook.com/groups/1082072898561696>; <https://www.facebook.com/PhysgeoKarazin/>). Так, наприклад, 20.11.2019 р., о 13.40, у Великій хімічній аудиторії пройшла зустріч з В. Сипавиним - гірським та туристичним гідом, організатором та керівником сходжень, турів та експедицій (<https://twitter.com/PhysgeoKarazin/status/1195381242222579714>); 03.12.2018 р. проведена зустріч із дослідниками Антарктики, учасниками українських антарктичних експедицій: А.Утевським, О. Савенко і Д. Луценко (<https://physgeo.univer.kharkov.ua/news/28-11-18/>) та ін. Але, у зв'язку з карантинними обмеженнями, пов'язаними з пандемією COVID-19, такі заходи були призупинені.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів регламентується «Положенням про підвищення кваліфікації та стажування у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна» (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/polozhennya-pro-pidvyshchennya-kvalifikacii.pdf>). Можливості для підвищення кваліфікації забезпечує Інститут післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання (<https://www.univer.kharkov.ua/ua/entrant/fpo/fpocenter>) та Відділ міжнародних програм та академічної мобільності (https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/structure/international_relations_department/dipam), за підтримки якого викладачі пройшли стажування та підвищили кваліфікацію у різних ЗВО. Так, наприклад, Лутаєва Т.В. проходила стажування в Національній академії педагогічних наук України Національному технічному університеті (2018 р.), Харківському національному університеті міського господарства імені О.М.Бекетова (2020); Кравченко К.О. - міжнародне онлайн-стажування у Вищій школі туризму і екології (Суша-Бескідська, Польща) та ін., що підтверджено сертифікатами. Це дозволило запровадити до навчального процесу європейських практик наукового і освітнього напрямків та удосконалити викладання дисциплін (регіональної економічної і соціальної географії, основи соціальної географії, географії населення з основами демографії та ін.). Залучення такого досвіду обумовило удосконалити використання пошуково-дослідницьких методів математичного аналізу статистичних даних та їх опрацювання, що дозволяє студентам залучати отримані навички при виконанні СРС, НДРС, написанні кваліфікаційної роботи. Онлайн тестування, що використовується в освітньому процесі, обумовлює швидкість, зручність та об'єктивність. Робота з інноваційними програмами з побудови картографічного та схематичного матеріалу дозволяє сформувати у студентів системне географічне мислення. На кафедрах створені і працюють творчі студентські наукові об'єднання: «Фізична географія та геоecологія» (<https://physgeo.univer.kharkov.ua/news/29-03-21/>) та Дискусійний клуб студентів, аспірантів та молодих учених (https://www.univer.kharkov.ua/ua/departments/geography/chair/social_economic_geography_and_region_studies). Реалізовано проект «Чарівний ліхтар А. М. Краснова», що дозволяє ознайомитись з колекцією демонстраційних матеріалів (діапозитивів) кінця XIX — початку XX століть (<https://physgeo.univer.kharkov.ua/magic-lamp/>). Зважаючи на свідчення НПП, які отримала ЕГ при зустрічі з ним та адміністрацією, констатуємо, що ЗВО активно сприяє професійному розвитку викладачів, а самі викладачі зацікавлені в цьому, адже це підвищує їх майстерність та стимулює для подальшого розвитку.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

При зустрічах ЕГ з НПП даної ОП, було отримано інформацію, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності. Найявна прозора та зрозуміла система матеріального заохочення викладачів за досягнення у фаховій сфері, що висвітлена у документах: «Порядок визначення рейтингів науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/polozhennya-reiting-pracivnykiv.pdf>); «Порядок преміювання науково-педагогічних і наукових працівників» (https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fwww.univer.kharkov.ua%2Fdocs%2Fwork%2Fnakaz_premii.doc). Преміювання НПП здійснено для викладачів ОП «Географія», які надрукували статті у наукометричних базах Scopus та Web of Science.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Висока професійна кваліфікація викладачів та її вдосконалення, що зумовлено вимогами сьогодення, може забезпечити досягнення поставлених в програмі цілей та програмних результатів навчання. 2. Тісна співпраця з роботодавцями та професіоналами-практиками; співпраці з іншими організаціями дозволяє підвищувати академічну кваліфікацію і професійний досвід викладачів, що сприяє проведенню інноваційних практик при викладанні теоретичних і практичних занять за ОП. 3. Наявність реальних схем стимулювання розвитку викладацької майстерності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Рекомендації: 1. Оновити інформацію щодо стажування викладачів кафедр, які працюють за ОП "Географія", та подати її у відкритому доступі.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

До науково-педагогічного складу за даною ОП залучені авторитетні науковці-практики, які підвищують академічну кваліфікацію та професійний досвід, що підтверджено існуючими документами й під час зустрічей. Критерій 6 відповідає рівню А.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові, матеріально-технічні ресурси та методичне забезпечення ОП є достатніми для досягнення визначених ОП цілей, а саме: - Бібліотека, наявна в ЗВО, забезпечена достатнім книжковим фондом; - матеріальна база, фінансування, порядок звітності, контроль за здійсненням фінансово-господарської діяльності регламентується документом "Статут Харківського Національного університету імені В.Н.Каразіна" (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/statute/uk-statut2018.pd>), пункти 9-10 (58-62с.); - програмне забезпечення є ліцензованим та доступним для всіх учасників освітнього процесу; - використання мультимедійного обладнання (проектори, комп'ютери); - використання лабораторного обладнання, необхідне для досягнення цілей та завдань ОП. Наявність вищезазначеної бази підтверджено під час інтерв'ювання та огляду матеріально-технічної бази. На офіційному сайті ЗВО у відкритому доступі знаходиться інформація щодо матеріально-технічного забезпечення університету, згідно з ліцензійними умовами (<https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/docs/mat-teh-zabezpechennya>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, а саме: Бібліотеки, наявної у ЗВО та бібліотечного фонду (<http://library.univer.kharkov.ua/OpacUnicode/index.php?lang=ua>) на офіційному сайті ХНУ імені В.Н. Каразіна; аудиторій, необхідних для навчання; спортивної зали; лабораторії; комп'ютерного класу. Під час інтерв'ювання зі здобувачами підтверджено наявність на території ЗВО доступу до мережі інтернет за допомогою безоплатного wi-fi для всіх стейкхолдерів. Вільний доступ до наукової періодики університету (<https://periodicals.karazin.ua/>), електронного архіву (<http://dspace.univer.kharkov.ua/>) та скрипторіуму (<http://escriptorium.univer.kharkov.ua/>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час інтерв'ювання та огляду матеріально-технічної бази ЗВО експертна група дійшла висновку, що освітнє середовище ХНУ імені В.Н. Каразіна є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси, а саме: - санітарно-технічний стан приміщень використовуваних для досягнення цілей ОП відповідає вимогам правил експлуатації, також забезпечується необхідний тепловий, санітарний та протипожежний режим; - під час інтерв'ювання зі здобувачами вищої освіти підтверджений задовільний стан гуртожитка, наявність умов, необхідних для комфортного проживання та навчання; - територія ЗВО є естетичною та комфортною для всіх учасників освітнього процесу ззовні та всередині; - в ЗВО наявна психологічна підтримка, а саме - індивідуальні психологічні консультації для вирішення проблем, з якими стикаються здобувачі вищої освіти (<https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/psykhologichna-pidtrymka/dlia-zdobuvachiv> <https://www.facebook.com/karazinspsycounseling/>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО надає освітню та інформаційну підтримку для здобувачів вищої освіти в першу чергу через офіційний сайт (<https://www.univer.kharkov.ua/>). Індивідуальна взаємодія зі здобувачами відбувається за допомогою куратора, обов'язки якого регламентуються документом “Положення про організацію позаосвітньої діяльності зі студентами Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна” (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/polozhennya/polozhennya-pozaosvit-2.pdf>), п.3.11 та п. 4. Під час інтерв'ювання з адміністрацією ЗВО та НПП підтверджено інформацію щодо організаційної підтримки здобувачів за допомогою деканату та студентського самоврядування. Студентська рада факультету геології, географії, рекреації і туризму надає організаційну, консультативну та соціально підтримку здобувачам, що підтверджено протоколами засідань та витягами з протоколів засідань, які надані на запит ЕГ. Під час інтерв'ювання зі здобувачами та зі студентським самоврядуванням вищевказана інформація підтверджена.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Права на освіту особам з особливими освітніми потребами регламентується документом “Положення про організацію інклюзивного навчання у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна” (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/inkluzivna-osvita.pdf>). В ЗВО створено умови доступу до навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення котрі регламентуються документом “Довідка щодо доступності навчальних приміщень Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення” (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/dovidka-dostupnist.pdf>). В документі “Правила прийому на навчання до Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна для здобуття вищої освіти в 2021 році” регламентовано спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти, під які підпадають і особи з особливими освітніми потребами (<https://www.univer.kharkov.ua/images/pravyula-2021.pdf>), розділ 8. За ОП «Географія» відсутні особи з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В ЗВО наявний документ “Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна” котрий регламентує загальні засади запобігання конфліктним ситуаціям та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/nakaz-konfliktni-sutyatsii.pdf>). На офіційному сайті ЗВО наявна інформація куди звертатись з питань протидії корупції (<https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/pytannia-protydii-koruptsii>) та документ “Антикорупційна програма Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна” (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/nakaz-antikoruptsio.pdf>). На офіційному сайті ЗВО у вільному доступі знаходиться документ “Положення про студентське самоврядування Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна”, котрий регламентує обов'язки студентського самоврядування (https://www.univer.kharkov.ua/docs/students_life/polozhennya-stud-government.pdf), а саме: - брати участь у розв'язанні конфліктних ситуацій, що виникають між студентами та представниками адміністрації, іншими працівниками університету; - брати участь у розв'язанні спірних питань, пов'язаних із накладанням дисциплінарних стягнень на студентів; - звертати увагу адміністрації університету на дії посадових осіб, працівників університету, якщо вони порушують права студентів, подавати скарги на їх дії, вимагати реагування на скаргу згідно з чинним законодавством. Під час реалізації ОП «Географія» конфліктних ситуацій не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Достатнє матеріально-технічне забезпечення для досягнення цілей та програмних результатів навчання за ОП. 2. Повний обсяг документації, котра регламентує процеси та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. 3. Розгалужена та доступна для здобувачів мережа wi-fi. 4. Безпечне та комфортне для навчання освітнє середовище. 5. Активна участь студентського самоврядування в освітній діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Аналіз критерію 7 підтвердив повну забезпеченість ЗВО необхідною матеріально-технічною базою. Організаційна, соціальна, інформативна, консультативна підтримки ЗВО обґрунтовані та застосовуються на практиці. Робота ЗВО, згідно даного критерію, здійснюється на високому рівні та заохочує здобувачів вищої освіти на досягнення високого результату у навчанні за цією ОП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ЗВО наявна нормативна база, присвячена процедурам розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. Основним серед цих документів є "Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна" (https://drive.google.com/drive/folders/1DYqI__N_DZtCEVRT9JKVB5N7q060Y5HA). Під час зустрічей у фокус-групах, експерти мали змогу переконатись у тому, що всі учасники освітнього процесу можуть взяти участь у розробці, затвердженні, моніторингу та періодичному перегляді ОП. Але моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми на проводився.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час зустрічей у фокус-групах, експерти мали змогу пересвідчитись, що здобувачі вищої освіти можуть бути залучені до періодичного перегляду освітніх програм і їхня думка може бути прийнята до уваги під час перегляду освітньої програми. Університет проводить регулярні опитування студентів щодо їхньої задоволеності рівнем викладання та змістом дисциплін, про що підкреслено під час зустрічі з директором Інституту післядипломної освіти В.Г.Левчук та начальником управління якості освіти Л.О. Іваненко (<http://rada.karazin.ua/public/uploads/2020/05/%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%B7%D0%B0%D1%82%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D1%96%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B3-%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8-%D0%BE%D0%B1%D1%94%D0%B4%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BE.pdf>). Представники студентського самоврядування включені до складу Вченої ради факультету й профспілкового комітету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (https://www.univer.kharkov.ua/ua/student/students_government/structure; <http://geo.karazin.ua/>; <http://profkom.ua/>; <https://www.facebook.com/studprofkom.kharkov.ua/>). На зустрічі здобувачі зазначили, що зміст ОП та якість викладання їх задовольняють.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час зустрічі з роботодавцями експертна група мала змогу пересвідчитись у можливості їхньої безпосередньої участі у процесі періодичного перегляду освітньої програми. Основною формою такої участі можуть виступати круглі столи, участь у відкритих засіданнях кафедр тощо. Постійний контакт кафедр та робочої групи із розробки ОП із практиками дозволяє ефективно залучати роботодавців до періодичного перегляду ОП, але як такого його не було.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Дана освітня програма акредитується вперше, що унеможливило збір, аналіз та врахування щодо кар'єрного шляху випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна існує нормативна база, яка дозволяє забезпечити вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП. Під час зустрічей у фокус-групах експерти пересвідчилились в тому, що стейкхолдери задіяні в систематичних обговореннях процесу навчання та мають змогу вносити відповідні пропозиції щодо усунення недоліків. В ЗВО працює структурний підрозділ "Управління якості освіти", метою якого є оптимізація системи управління, забезпечення та контролю якості освітнього процесу. До його складу входять такі структурні підрозділи: 1. Навчальний центр організації освітньої діяльності; 2. Навчальний центр менеджменту якості та моніторингу освітнього процесу; 3. Навчальний центр методичної роботи; 4. Навчальний центр практичної підготовки і працевлаштування; 5. Навчальний центр соціально-виховної та позаосвітньої діяльності; 6. Навчальний центр комп'ютерних технологій; 7. Навчальний центр технічного забезпечення та виставкової діяльності (https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/structure/qualityedu/about_qualityedu).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Освітня програма "Географія" акредитується вперше, тому не існує наявних результатів попередніх заходів щодо зовнішнього забезпечення якості вищої освіти.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Культура якості й сприяння постійному розвитку НПП та освітньої діяльності є інтегральною характеристикою і має місце у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна, що підтверджується визначеністю корпоративної культури, духом взаємодопомоги, сприянням особистому розвитку й підвищенню кваліфікації НПП, оперативному реагуванні на потреби освітньої діяльності. У ЗВО діє окремий структурний підрозділ - управління якості освіти (https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/structure/qualityedu/about_qualityedu), який координує роботу внутрішньої системи забезпечення якості освіти, планування, організація та науково-методичне супроводження освітнього процесу, позанавчальної діяльності, оцінювання й атестації здобувачів вищої освіти, формування культури якості. Під час зустрічі з адміністрацією ЗВО, начальником управління якості освіти Л.О. Іваненко підкреслено проведення роботи на загальноуніверситетському рівні. Під час інтерв'ювання НПП, стейкхолдери та інші причетні до освітньої діяльності за ОП зазначили про важливість покращення якості та про необхідність подальшого розвитку даної освітньої програми, але систематичне оновлення ОП "Географія" не проводилось.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. У ЗВО наявна система впровадження корпоративної культури й сприяння науковій та науково-освітній діяльності здобувачів вищої освіти. 2. Розроблені й запроваджені процедури забезпечення і моніторингу якості освітнього процесу у ЗВО – чіткі й зрозумілі усім учасникам, що здійснюються із залученням здобувачів, представників студентського самоврядування й роботодавців.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендації: 1. Рекомендовано провести моніторинг та перегляд освітньої програми “Географія”. 2. Залучити роботодавців до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості в якості партнерів. 3. Залучити здобувачів вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнерів.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Освітня програма у контексті Критерію 8 у більшості підкритеріїв відповідає вимогам. Виявлені недоліки ОП можуть бути усунені. В цілому, Критерій 8 відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ЗВО наявні чіткі, зрозумілі права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу котрі регламентуються наступними документами: - Організація освітнього процесу під час карантину (<https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/docs/organizatsia-osvit-protsesu-karantyn>); - Кодекс цінностей (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/kodeks.pdf>); - Памятка для студентів (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/pamyatka2018.pdf>); - Правила внутрішнього розпорядку (https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/docs/pravya_rozporядku); - Статут університету (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/statute/uk-statut2018.pdf>); - Умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами (<https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/docs/umovy-navchannya-osib-z-osoblyvymy-potrebamy>); - Забезпечення якості освіти (<https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/docs/quality>); - Положення університету (https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/docs/files_pol). Вищезазначені документи знаходяться у вільному доступі для стейкхолдерів на офіційному сайті ЗВО.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Під час інтерв'ювання було з'ясовано що ОП «Географія» розроблена і введена в дію у процесі ліцензування спеціальності 106 Географія у 2017/2018 н.р. і у наступні роки не оновлювалась, її проект не оприлюднювався на офіційному сайті ЗВО і на офіційному сайті факультету геології, географії, рекреації і туризму. Наразі ОП знаходиться на офіційному сайті факультету геології, географії, рекреації і туризму (http://geo.karazin.ua/wp-content/uploads/2021/01/OPP_Geogr_2017.pdf).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОП оприлюднена на офіційному сайті ЗВО (http://geo.karazin.ua/wp-content/uploads/2021/01/OPP_Geogr_2017.pdf).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1. Достатній обсяг документів, які регламентують права і обов'язки усіх стейкхолдерів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1. Відсутність на офіційному сайті ЗВО додаткових документів, а саме зауважень та пропозицій щодо ОП заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Рекомендації: 1. Опублікувати на офіційному сайті ЗВО необхідну інформацію для стейкхолдерів, згідно ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Експертна група підкреслює позитивну практику в прозорості роботи ЗВО, а саме - достатнє інформування стейкхолдерів через наявність необхідного переліку документів, котрі регламентують права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Під час аналізу критерію 9, виявлено недолік, котрий може бути усунений. Траєкторія вдосконалення є зрозумілою та цілком може бути реалізована.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. **Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.**

не застосовується

2. **Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.**

не застосовується

3. **Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).**

не застосовується

4. **Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.**

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

-

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B

Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	A
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Звіт ЕГ.docx.pdf</i>	+kGOrO3b/Oi+ozCjs4n1nQZa9wnkguWScx1/oit+Q Hk=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Балджи Марина Дмитрівна

Члени експертної групи

Приходько Микола Миколайович

Борисенко Вікторія Вікторівна